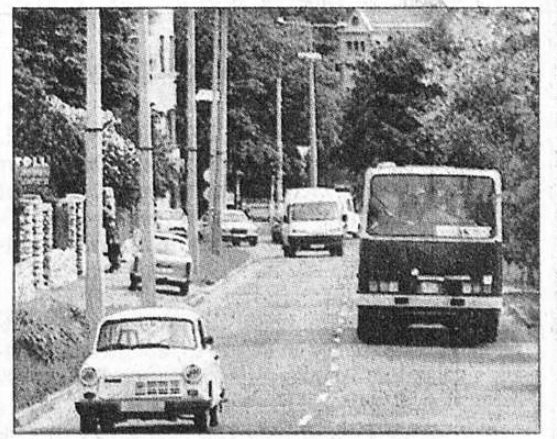

Észak-Magyarország

1998. MÁJUS 26.

KEDD

54. évfolyam, 122. szám

Szabadságharc utca: harc a buszok ellen 3. oldal

ÁRA: 32 Ft

ELŐFIZETŐKNEK: 23,10 Ft

A mai ÉM-ből

MÁTYÁS KORI CÍMER A DÍSZÁSZLÓN. Huszonöt éve lett város Mezőkövesd. A tegnapi ünnepélyes pillanatok csak emelte, hogy Nagy György textilművész egy eredeti címerrel ellátott, saját készítésű gobelin díszászlót adományozott a városnak. 3. oldal

A BARLANG NEM CSAK NÉZNIVALÓ. Az Aggteleki-cseppkőbarlangban tavaly mintegy 3000 ember koncertet hallgatott, valamivel több mint 800 pedig esküvői szertartást élt át a föld alatt. A térség településeinek hírei mellett erről is írunk a Kazincbarcika és környékét bemutató Itt-Hon oldalunkon. 6. oldal

A KÍGYÓ ÉS A POLÁRSZEMÜVEG. Mint annak idején a némafilmek, ma vándorolnak a térdmenziós filmek. A látvány most is különleges – és ez a lényeg. 7. oldal

A SZÜLÉS ÉS A TEST-ÉPÍTÉS. Az ember életében vannak különböző mérföldkövek, amilyen például a házasság. A putnoki Závodszy Timea is akkor találkozott először a bodybuildinggel, amikor férjhez ment Tiszaújvárosba, és szülése után fogyni akart. 9. oldal

APEH: májusig 1 milliárdos tartozás

Miskolc (ÉM - KI) - Az áfát és támogatást visszaigénylők az elmúlt négy hónap alatt megyénkben több mint egymilliárd forint adót „felejtettek el” befizetni – derült ki az APEH megyei igazgatóságának adataiból.

Minden adóéves esetében alkalmaznak egy kiválasztási rendszert, amely kiszűri azokat az adóalanyokat, akiket valamilyen oknál fogva ellenőrizni kell – tudtuk meg Nagy Lászlótól, az APEH megyei igazgatóságának helyettes vezetőjétől. A nem önadózó magánszemélyek esetében ez elenyésző, hiszen róluk a kifizetők szolgáltatnak adatot. A rendszer a nagy visszaigényléseknél lép működésbe.

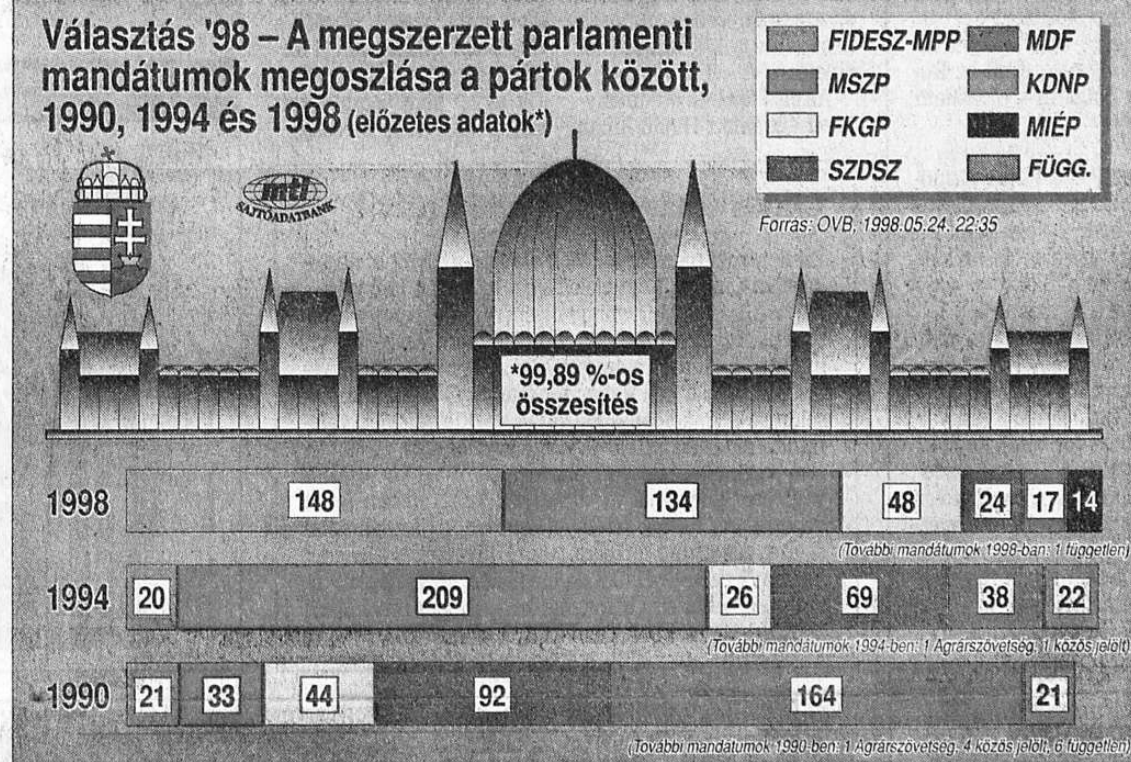
– 1992-93 körül 100-150 ezer forint alatt próbálkoztak ezzel – jogosulatlanul. Ma már ezt a paramétert a számítógépes programba táplálva akár naponta „tornáztathatunk”, tehát előre kiszámíthatatlan – mondja Nagy László.

Özd környékén éppen az tűnt fel – számol be az igazgatóhelyettes egy idejéről –, hogy 8-10 alacsony visszaigénylést ugyanazon bankszámlára kértek. Az érintettek a helyszíni vizsgálatkor tagadták, hogy ők állították ki a bevallásokat.

– Nem kell irászkértőnek lenni, hogy világos legyen, ugyanaz a kéz töltötte ki mindet. Még nem tudni, mi történt pontosan. (Folytatás a 8. oldalon.)

„Magyarországnak ismét van parlamentje”

A megyénkben pártlistán megszerezhető 11-ből várhatóan 9 mandátumot osztanak ki

A megyében kiosztható mandátumok megoszlása a pártok között '90, '94, '98 (előzetes adat)

Budapest, Miskolc (MTI, ÉM) – A választási adatok ismeretében elmondható, hogy Magyarországnak ismét van társadalmilag elfogadott parlamentje – jelentette ki Kukorelli István, az Országos Választási Bizottság (OV) elnöke az 1998-as parlamenti választásokat értékelő hétfői nemzetközi sajtótájékoztatón.

Tóth Zoltán, az Országos Választási Iroda (OVI) vezetője bejelentette, hogy a május 24-i, második választási forduló eredményei ellen eddig nem érkezett jogorvoslati kifogás. Az adatok azonban teljes feldolgozásukig és az esetleges jogorvoslati eljárások lezárásáig tájékoztató jellegűeknek tekintendők.

Előzetes adatként kell kezelni a grafikonon közölt 1998-as adatokat is.

A megyénkben pártlistán megszerezhető tizenegy képviselői helyből várhatóan kilenc mandátumot osztanak ki. Hogy a jelenlegi információk alapján kik kapják ezeket, arról a 3. oldalon írunk.

A választásokkal kapcsolatos egyéb információkat a 2. oldalon közöljük.

Árzuhanás a tőzsdén

Budapest (MTI) – A Budapesti Értéktőzsde részvényindexe 693 pontot zuhant a választások második fordulóját követő első kereskedési napon, hétfőn. A BUX záráskor 7274,34 ponton állt, ami 8,7 százalékos esést jelentek képest.

A határidős index kereskedését háromszor szakították meg a napközbeni azonnali elszámolások. A részvénypiacon több mint 10 papírnak – köztük a Mol-nak, a Matávnak, a TVK-nak – szüneteltették napközben

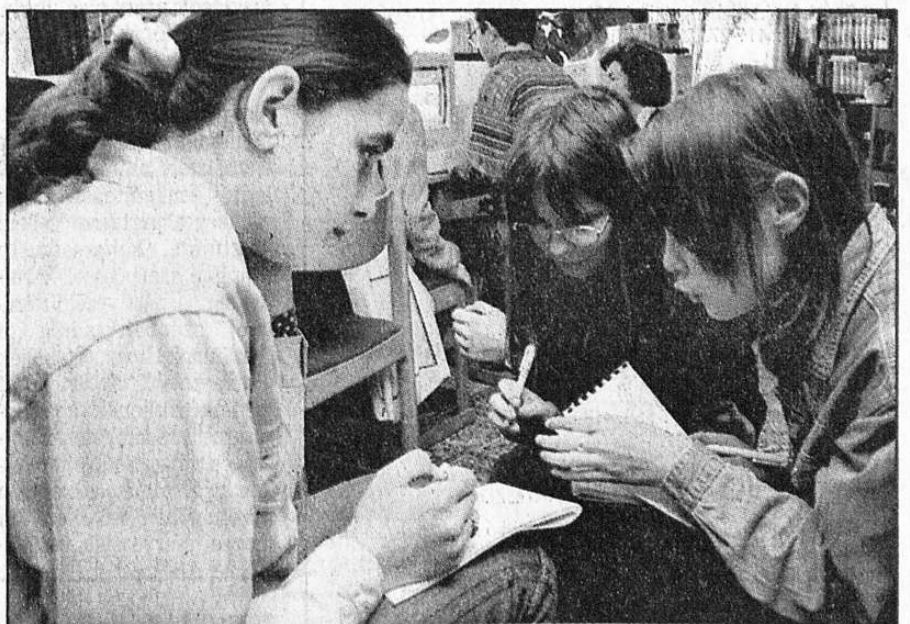
időszakosan a kereskedését, mivel áresésük meghaladta a 10 százalékot. Egész napra felfüggesztették a Brau Union kereskedését, a sörgyári részvény ugyanis 22 százalékot veszített értékéből.

Járai Zsigmond, a Tőzsdetanács elnöke hétfőn úgy nyilatkozott: amíg nem dől el, hogy milyen koalíció alakul, milyen lesz a kormány gazdaságpolitikája, melyek lesznek az első intézkedései, addig a befektetők bizonytalanok lesznek. Miskolci helyzetkét a 8. oldalon.

Rendezvényekre vár a vár

Miskolc (ÉM) – Egy ideig kétséges volt, lesznek-e nyári rendezvények a Diósgyőri várban. A bizonytalanság már a múlté. Nincs semmi akadálya például annak, hogy a hét végén megrendezzék a Diósgyőri várjátékokat. Az erről szóló szerződés már meg is kötöttet Miskolc város és az Ifjúsági és Szabadidő Ház között. S hogy köthet a város ilyen szerződést, azt pedig a közelmúltban Miskolc és a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) képviselői által jegyzett irat teszi lehetővé. A KVI ma a vár kulcsait átadja a városnak...

A részletekről a 4. oldalon írunk.

NYOLCVANEGY KISDIÁK ÍRT EGY LAPOT. Iskolai újságok szerkesztői, írói találkoztak tegnap a Baktakéki Körzeti Általános Iskolában. Az Abaúji Diákújságírók Baráti Köre (ADÚ) által szervezett rendezvényen a megye 81 kis lapkészítője hivatásos újságírók segítségével különböző témában írt cikkeket, a munkákból a helyszínen lapot is szerkesztettek. Beszámolónk a 4. oldalon. Fotó: Bujdos Tibor

Ismét több a belvizes terület

Miskolc (ÉM) – Bár a múlt héten már megyénk egész területén a korábbiakhoz képest kevesebb csapadék esett, pénteken ismét nagyobb mennyiségű (7,2 mm) eső esett a Bodrogházyban. Hatására a belvízzel előtört területek nagysága kis mértékben ismét növekedett. Tegnap 427 ha vetést, 585 ha szántót, 1301 ha gyept/legelőt, 508 ha egyéb

elnevezésű területet borított belvíz megyénkben. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (Évízig) a II. fokú belvízvédelmi katasztrófavédelmi terv szerint továbbra is fenntartja a tiszakarád-ricsei és a prügy-taktaföldvári védelmi szakaszokat.

Jelenleg három szivattyútelepen naponta átlagosan 150 ezer köbméter vizet emelnek át a belvízcsa-

tornákból a Taktába és a Tiszába. Komoly erőfeszítést jelent az Évízig szakembereinek a csatornákat elborító vízi növények eltávolítása. A szivattyútelepekhez érkező uszádek miatt ugyanis a rendszeresen meghibásodnak a berendezések.

A belvízkar-támogatás igénylésének határidejét június 15-ig meghosszabbították. Erről a 4. oldalon írunk.

A MUZSIKA HANGJA. Richard Rodgers és Oscar Hammerstein: A muzsika hangja (Dó, Re, Mi) című musicaljét mutatta be a Pécsi Sándor Guruló Színház tegnap délután Miskolcon, a Vasas Művelődési Központ színháztermében. Ma délután 4 órától a második szereposztásban láthatja a darabot a közönség. Az előadást Szép László rendezte. A díszlet Kriston Ákos munkája.

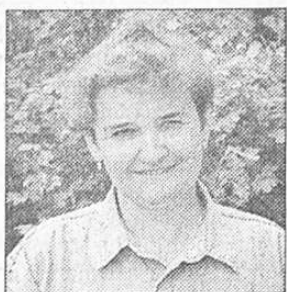
Fotó: Farkas Maya

Kazincbarcika és környéke

ÉM-PORTRÉ

A vendégváró

Alsószuha (ÉM - SZN) – Családnak is nevezhető Dapsy Lajosné vállalkozása. Nem vállalkozás ez, a belőle származó jövedelem alapján biztosan nem – tiltakozik, de tény: nem kis fába vágta a fejszét, amikor eldöntötte, külön bejáratú villanyfűtéses, fürdőszobás, konyhás

szálláshelyet adnak, vendégül látják az akár 2-3 gyerekkel hozzájuk érkező családokat télen-nyáron.

Dapsyék 1974-ben esküdtek, '75-ben beköltöztek szépen berendezett házukba, amelynek kertje, udvara is kedves, ápolott. Van időm az otthonunkkal foglalkozni – mondja Dapsy Éva, akit varrodai munkahelyéről szüneteltetett le. Férje kirendeltségvezető, három lányuk közül egy már tanít Jósavón, a közép-ső is pedagógusnak tanul, a legkisebb a zeneművészetet választotta, hétvégi hazajárók lettek. – Azt hallani kellene, milyen koncertet rendeznek itt a vendégeknek – neveti a háziasszony.

Egy pályázati kiírásra figyeltek fel vagy tíz évvel ezelőtt: falusi vendéglátásra, turizmusra lehetett pénzt nyerni. Hamar kiderült, nem nekik, hanem a dunántúli községeknek. Mégis megcsinálták a melléképületből a konyhát, fürdőt, hozzáépítették a szobát. Saját borral, pálinkával kínálják az érkezőt, szalonát sütnek a kertben, programokat, kirándulást szerveznek nekik. Legidősebb lányuk szövésre, fonásra, népdalokra tanítja a vendégyerekeket. A családok közül több már szinte hazaérkezik Dapsyékhoz. Karácsonykor, húsvétkor özönlenek az üdvözlőlapok, mind megannyi emlék. A reggeliasztalhoz odaültetik a gyerekeket, sajtospogácsával bocsátják őket haza. „Nagy családunk volt, hozzászoktam már” – jegyzi meg az emlékeztető történetek mesélése közben a vendégváró, helyenként elérzékenyülten. A közeli híres kirándulóhelyek ellenére nem vonzó a falusi szállás eléggé, noha olcsó, s még a „bogarasabbak” is elégedetten mennek haza. Pedig Dapsyék várnának bakancsos, kerékpáros fiatalokat is sátorozni, jó időben akár a csúriben „ágyazni”, kakasszóra ébredni.

Húsvéthétfő: forgalmi dugó Aggteleken

A nemzeti parkban az idegenforgalmi idény lassan egész éven át tart

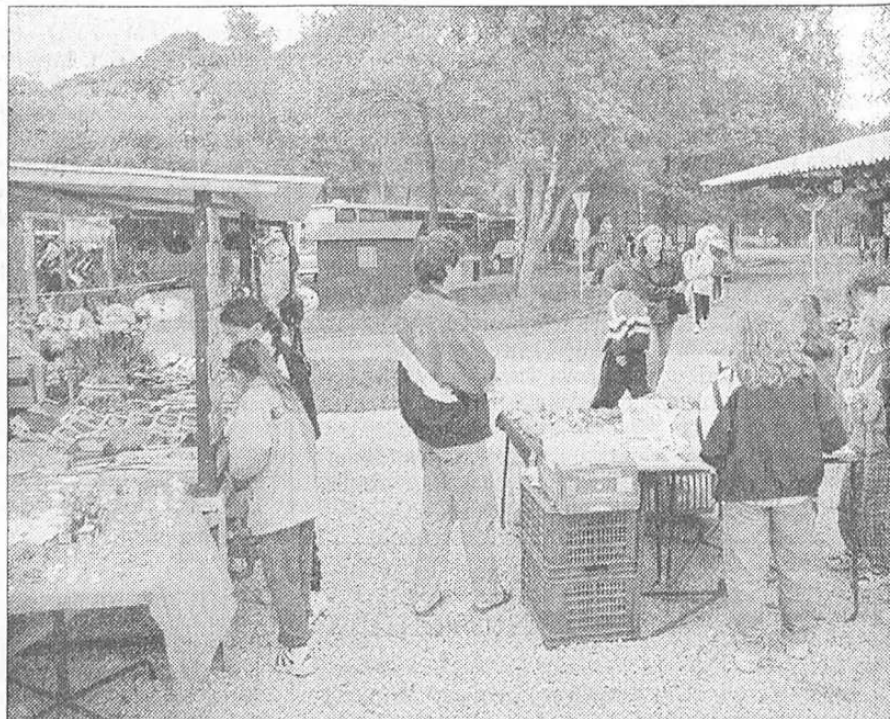
Aggtelek (ÉM - SZN) – Még ma is sokan úgy képzelik, hogy az Aggteleki-cseppkőbarlangban kizárólag túrázni, ámulni és bámulni, esetleg barlangászni lehet. Az a mintegy 3000 ember, aki az elmúlt évben valamilyen koncert-csodát, netán az a valamivel több mint 800, aki esküvői szertartást élt át a föld alatt, nos, ők valószínűleg más véleményen vannak. Számukra a Világörökség része egészen különleges, de egyáltalán nem elérhetetlen élményt nyújtott 1997-ben.

Hol járunk? Alabástrom oszlop, Polip, Sárkányfej, Orgonásipók, Hangversenyterem, Óriások terme, kis

patkósorrú denevér. A Baradla-barlangra tippelők nyertek. És mindazok, akik látták már a felsoroltakat, s mellettük még ezernyi „neves” cseppkőképződményt. Az Aggteleki- és a Szlovák-karszt területén 20 fokozottan védett barlangrendszer mellett közel 270 kisebb-nagyobb barlangot tartanak nyilván. A legnevezetesebb a Baradla-Dómica-barlang, amely 25 kilométeres hosszúságával a mérsékelt égöv egyik leghosszabb idegenforgalmi hasznosítású cseppkőbarlangja.

Szalamandra

A péntek déli órákban zsúfolásig telt az aggteleki bejárat és a kemping melletti

A kereskedőknél már megkezdődött a szezon

Fotó: Vajda János

parkoló külföldi és magyar rendszámú autók sorokkal, leginkább osztálykiránduló gyerekekkel. A bazársoron a kereskedők már jól láthatóan a sűrűjében vannak az ideai szezonnak. A barlangbejárat előtt, felett, körül mindenütt csoportok. Téli a szél az Aggteleki Nemzeti Park „cimerállatával” díszített zászlót. Serdülők vitakoznak alatta: gyík, vagy gekkó a sárga, fekete foltos hüllőske. Annak van igazsága, aki szerint védett szalamandra lobog odafenn.

Idény szerint

– Nem „kisüzem” a miénk – állítja Pecze Imréné, barlangüzemvezető. A tavalyi idegenforgalmi kimutatást nézi: 178 ezer látogató fordult meg a barlangban, köztük rövid-, közép- és hosszútúrák, barlangászok, koncertlátogatók és – tíz nánép is. Az esküvő

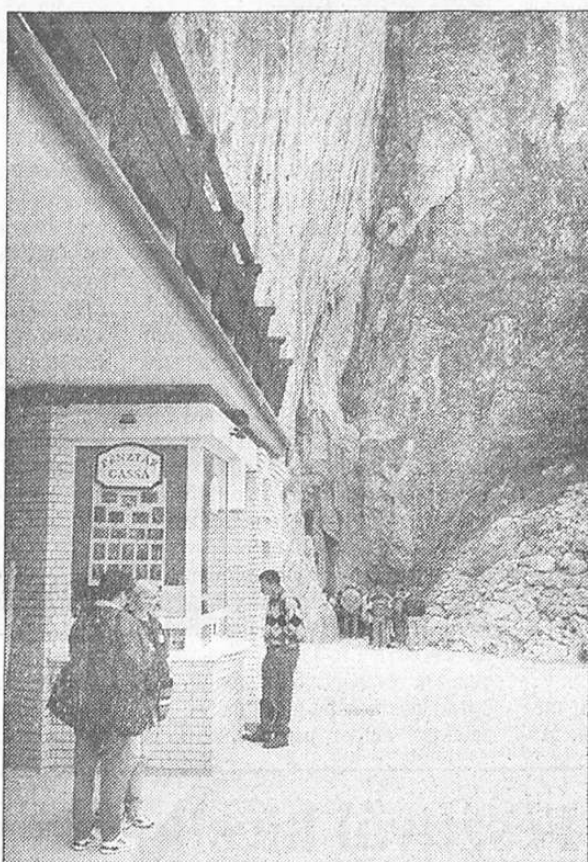
egészen fantasztikus esemény, nemcsak az ifjú párnak és a szertartáson résztvevő rokonságnak, de a felelős rendezőknek is.

Merthogy a víznyelők lehetnek veszélyesek is – teszi hozzá a szakember –, leginkább a túrázó barlanglátogatók számára. Nem könnyű feladat a túrávezető, aki egyedül van egy-egy csoporttal, s mindenért felelős, azonnal kell tudnia cselekedni, ha mondjuk egy szívbeteg rosszul lesz a vöröstói szakasz 248 lépcsőjének mászása közben. „A holt szezon novembertől márciusig tart, az év legforgalmasabb napja – talán hihetlen – húsvéthétfő, amikor óriási a tumultus az aggteleki bejáratnál, hiszen egyszerre csak 100 ember mehet be.” Június közepéig tart az iskolás roham, s következik a családok, külföldiek ideje.

Utóbbiak tavaly 20-25 ezren voltak. Az őszi nyugdíjas csoportoké, októberben megint jönnek az iskolások, így telik el egy idegenforgalmi idény.

Idei ajánló

Sok még a tennivaló a telefonkiépítés, a szálláslehetőségek javítása terén. A kulturális programok vonatkozásában is óriási tervek vannak: a hagyományos Szt. Martin szakszónoművész által adott hangversenyek mellett idén pánsíphangversenyre, énekegyüttes műsorára, dxielandmuksikára, operett és musical galára, klarinét-kamarazenekari és nagyzenekari koncertre is várják az érdeklődőket a föld mélyének varázslatos világába a jósavói Óriások termébe és az aggteleki Hangversenyterembe.

Aggtelek legfőbb attrakcióját máig a világkuriózum barlang jelenti

Fotó: Vajda János

FALURÓL FALURA

ORMOSBÁNYA

Kihívásra készülnek – Holnap korareggel elkezdődnek a kihívás napi programok, amelyek az esti órákig folyamatosak a községben. Almási Istvánnak az iskola és az önkormányzat, valamint a helyi sport-

egyesület és számos önkéntes segítőkész a szervezésben. A munkába indulókat is meg kívánják mozgatni, háromnegyed 8-tól viszont az iskolában folytatják a mozgás napját: háromfordulós sportvetélkedőt szerveznek a gyerekeknek,

MAJUSI VÍZÖZÖN LÁZBÉRCEN. Amikor Mácsai Lajossal (felvételnél) a kapásról és a lázbérci halakról, no meg a tóról beszélgettünk, már napok óta sűrűn esett az eső. Akkor még maga sem hitte: a tározó vízszintje 36 óra múlva annyira megemelkedik, hogy három-öt centiméterrel átbukik a túlfolyón, amely ottjártunkkor még mintegy 30 centiméterre volt a víztől. Egyébként igen ritkán fordul elő, s nem is szerencsés, ha így alakul – mondja –, hiszen jelentős halvesztéssel jár. A fenéktúrítón keresztül a Bán-patakba, azon át pedig a Sajóba vezetett vízmennyiséggel általában szabályozni lehet a tó szintjét, egy héttel ezelőtt azonban a bükki hegység vidékéről lezúduló vízzel és a folyamatos égi áldással „betelt a pohár”. Fotó: Bujdos Tibor

minden osztály részvételével. Az óvodás váltóversenyeket délelőtt a sporttelepen rendezik.

FELSŐNYÁRÁD

Elhárul a balesetveszély – Az idei év egyik legfontosabb, 10 és fél millió forintos beruházása zajlik és készül el e héten – adta hírül Visnyai Gyula polgármester. Az útaltató és a megyei területkegnyelítési alaptól nyert támogatással – 3,6 millió forint önrész biztosítása mellett – épül meg 1100 méternyi járda a falu belterületén. A munkálatokra azért készül régóta az önkormányzat, mert a Sajókaza felől Aggtelek irányába tartó forgalom miatt tapasztalatuk szerint nagyon balesetveszélyes volt a közúti gyalogos közlekedés.

IMOLA

Nem PHARE, hanem Usaid – Az Imoláért Egyesület tevékenységét félmillió forinttal és szakmai munkával a Usaid – Hálózat a demokráciáért program támogatja. A helyi civil szervezet elképzeléseiről korábban lapunk is beszámolt, ám a fenntartó segélyszervezet neve tévesen jelent meg. A szerződés azóta megkötött és úton van az odaítélt pénzösszeg is. A megállapodás értelmében szakemberek végzik felmérést Imola és környéke humán erőforrásainak mozgósítására. A

mentor-program célja, hogy középtávú projekt készüljön, amelynek alapján a helyiek kialakítanának egy kézművesházat, felfejleszték kulturális és művelődési lehetőségeiket, munkahelyeket teremtenének és idegenforgalmat vonzó programokat szerveznének.

DÉDESTAPOLCSÁNY

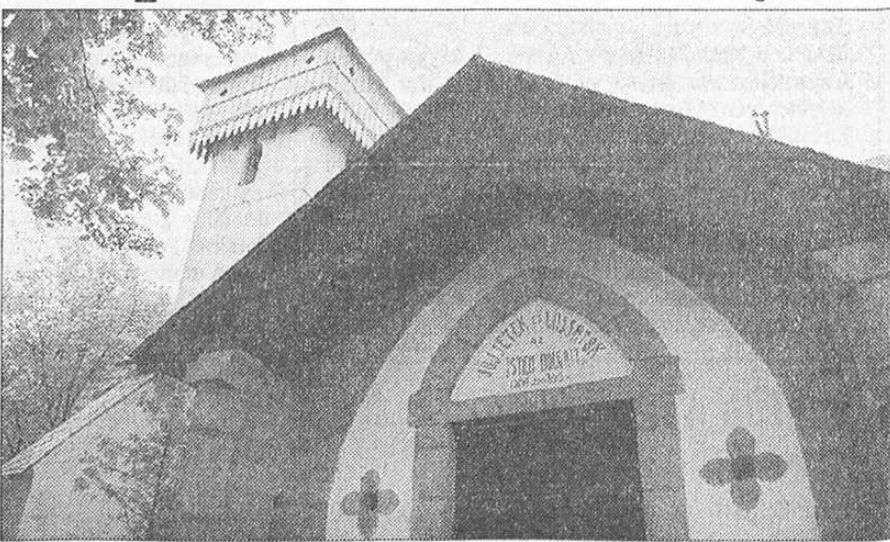
Huszonkét „kicsi” kecske – Megérkeztek a szociális földprogram keretében vásárolt haszonállatok a hollóházi tenyésztőtől. A 11 anyaatlót és a 11 kiskecskét szociálisan hátrányos helyzetű családok között osztották el a képviselő-testület korábbi döntése alapján. A kecsketejet a programban támogatott lakosság fogyaszthatja, illetve értékesítheti, mint ahogyan a szaporulatot is belátása szerint hasznosíthatja.

TARDONA

Indul a parti – Pontosabban folytatódik, hiszen a helyi általános iskolában már hagyománya van a jótékonysági kerti-partinak, amelyekre a szülőket, az intézmény támogatást várják a tantestület tagjai. A jó hangulatú zenés-táncos események alkalmával befojlyt adományokból az iskola közét szeretnék pótolni, bővíteni. Az idén június 6-án délután kezdődik és addig tart a mulatság, amíg a vendégsereg kedve indokolja.

EZT LÁTNI KELL!

Templom lett az őrtoronyból

A Zsigmond korabeli bányorvati templom

Fotó: Bujdos Tibor

Bányorvati (ÉM - SZN) – Még ma is tartják a régi szokásokat a bányorvati istentiszteleteken, ahol a középkori református templomban saját helye van a presbiternek, az asszonyok a torony felől, a férfiak a főbejáraton át érkeznek.

Demeter Zoltán református lelkész és felesége szolgál a Bán-völgyi községben, ahol a falun keresztülhaladva is látható az útról a szürke falú, Zsigmond király idejéből származó gótikus református templom. Tornya valamikor 1230 körül még őrtoronyként szolgált, s mint-hogy a szomszédos községek-

ben is hasonlóak voltak, saját jelzőrendszer fontos elemeként használták.

Az adatok szerint 1434-ben épült hozzá a gótikus kápolna, még végleges formáját, méretét 1789-90-ben nyerte el. Ma is az akkor készült kazettás mennyezet díszíti, padjai, karzatai sem szorultak meg cseréire, szőszéke és mőzesszéke, úrasztala szintén eredeti.

A templomkertbe a parókia és a főbejárat felől is szépen faragott székelykapun át lehet bejutni, a felirat a bizonyosság: 1936-ban Lenkey Gyula lelkész tervezte, s még ez évben Imri

József készítette. Ugyancsak Lenkey tiszteletes nevéhez fűződik az udvari Kálvin-szobor és a kőturul. A szobor különlegessége, hogy már csak a sűrűn ránőtt repkény tartja össze, de az ősrög fák mellett ez is a templom környezetének régi titkokat, történelmet hordozó része.

Aki a 26-os főútról Szilvásvárad-Eger felé menet megáll a bányorvati templom előtt, s megpihen a kert hűsében, számíthat rá, hogy hamarosan megkérdezi valaki: szeretné-e belülről is látni a középkor egyik szép építészeti hagyatékát.